AAR-001-001223

AAR-001-001223 Seat No. ________

B. A. (Sem. II) CBCS) Examination

April / May – 2016

Economics : Paper - IV

(Basic Issues of Indian Economy - II)

(Core) (New Course)

Faculty Code : 001
Subject Code : 001223

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નનો જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના સાચા ઉત્તર આપો : **20**

(1) નીચેનામાંથી કયા સુધારાને ખેતી ક્ષેત્રે સામાન્ય પ્રકારનો સુધારો કહી શકાય ?

(A) ખેત પેદાશની વેચાણ વ્યવસ્થા વૈજ્ઞાનિક બનાવવી

(B) ખેતી પરનું વસ્તીનું ભારણ હળવું કરવું

(C) જમીનના ટૂકડાઓનું એકીકરણ કરવું

(D) ઉભા પાકનું રક્ષણ કરવું

(2) 1960-61માં સૌપ્રથમ કેટલા જિલ્લાઓને ઘનિષ્ઠ ખેત વિસ્તાર કાર્યક્રમ તળે આવરી લેવામાં આવ્યા હતા ?

(A) 9 (B) 8

(C) 6 (D) 7

(3) પેકેજ પ્લાન ક્યારથી શરૂ કરવામાં આવ્યો ?

(A) 1950-51 (B) 1960-61

(C) 1970-71 (D) 1980-81

(4) 2005-06માં સિંચાઈ તળે આવેલી ચોખ્ખી જમીનનું પ્રમાણ કેટલા હેક્ટરનું હતું ?

(A) 551 લાખ હેક્ટર (B) 659 લાખ હેક્ટર

(C) 602 લાખ હેક્ટર (D) 585 લાખ હેક્ટર

(5) 2006-07માં રાસાયણિક ખાતરનો ઉપયોગ કેટલા લાખ ટનનો કરવામાં આવેલ ?

(A) 203.40 લાખ ટન (B) 207.30 લાખ ટન

(C) 216.52 લાખ ટન (D) 333 લાખ ટન

(6) ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણ એ ....

(A) આંતરિક વિકાસના ઘટકો છે. (B) બાહ્ય વિકાસના ઘટક છે

(C) રાજકોશીય નીતિના ઘટકો છે (D) આર્થિક સુધારાના ઘટકો છે

(7) વિનિવેશની પ્રક્રિયા એ શેનો ભાગ ગણાવી શકાય ?

(A) ખાનગીકરણ (B) વૈશ્વિકીકરણ

(C) ઉદારીકરણ (D) રાષ્ટ્રીયકરણ

(8) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે ખાનગીકરણનો અમલ કેટલી રીતે થાય છે ?

(A) 5 (B) 3

(C) 2 (D) 4

(9) 1991ના આર્થિક સુધારા પછી છેલ્લા 20 વર્ષના ગાળામાં ભારતનો ઔદ્યોગિક વૃદ્ધિ દર ....

(A) સ્થિર રહ્યો (B) વધ્યો

(C) ઘટ્યો (D) વધુ પડતો ઓછો થયો

(10) 1991થી અમલમાં મૂકવામાં આવેલ આર્થિક સુધારાઓમાં નીચેનામાંથી કઈ પ્રક્રિયાનો સમાવેશ થતો નથી ?

(A) રાષ્ટ્રીયકરણ (B) ઉદારીકરણ

(C) ખાનગીકરણ (D) વૈશ્વિકીકરણ

(11) આપણા પાયાના પ્રશ્નોને હલ કરવામાં કયા સાહસો સૌથી વધુ મહત્ત્વના છે ?

(A) મોટા કદના (B) નાના અને મધ્યમ કદના

(C) મધ્યમ કદના (D) નાના કદના

(12) મધ્યમ કદના સાહસો મોટા સાહસોને શું પૂરું પાડે છે ?

(A) ટેકનિકલ સાધનો
(B) યંત્રો
(C) પ્રોસેસ કરેલ કાચો માલ
(D) તાલીમબદ્ધ શ્રમિકો

(13) જે સાહસ ઉત્પાદનને યંત્રોની મદદની ચોક્કસ સ્વરૂપ આપ્યા બાદ સાહસોના નિક્ષેપ તરીકે લેવામાં આવે છે તે સાહસોને શું કહે છે ?

(A) પાયાનું સાહસ
(B) મધ્યવર્તી સાહસ
(C) સંયુક્ત સાહસ
(D) પરાવલંબી સાહસ

(14) મધ્યમ કદના સાહસોમાં ઉત્પાદકતાનો વિશેષ આધાર શેના પર રહેલો છે ?

(A) કાચા માલની પ્રક્રિયા
(B) વીજળીના પુરવઠાની પ્રાપ્તિ
(C) માનવ શ્રમની પ્રાપ્તિ
(D) નિયોજકતાની કુશળતા

(15) મધ્યમ કદના સાહસોની વણવપરાયેલી ઉત્પાદન શક્તિ માટે કયું પરિબળ જવાબદાર છે ?

(A) મૂડીની ખેંચ
(B) વીજળીના પુરવઠાની અનિયમિતતા
(C) કાચા માલની ખેંચ
(D) બધા જ

(16) 12મી યોજના લક્ષ્યાંકોની દૃષ્ટિએ કેવી છે ?

(A) મહત્ત્વાકાંક્ષી
(B) વાસ્તવદર્શી
(C) અતિ મહત્ત્વાકાંક્ષી
(D) આદર્શલક્ષી

(17) 12મી યોજનામાં કઈ પાયાની સમસ્યા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે ?

(A) ગરીબી
(B) પ્રાદેશિક અસમાનતા
(C) બેરોજગારી
(D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(18) 12મી યોજનામાં નીચેનામાંથી કઈ બાબતને ઉજળી બાજુ ગણાવી શકાય ?

(A) પાયાની સમસ્યાઓ પર વિશેષ ભાર
(B) લાંબા ગાળાના સંદર્ભમાં 12મી યોજનાનું ઘડતર
(C) આર્થિક વિકાસના સામાન્ય જનજીવનને જોડવાનો નિર્ધાર
(D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(19) 12મી યોજનામાં નીચેનામાંથી કોનો સમાવેશ મુખ્ય કાર્યક્રમોમાં થાય છે ?

(A) ગરીબી નિવારણ કાર્યક્રમ

(B) બેરોજગારી નિવારણ કાર્યક્રમ

(C) ખેતી વિકાસગ્રામીણ વિકાસ કાર્યક્રમ

(D) ઉપરોક્ત ત્રણેયનો

(20) 12મી યોજનામાં સરેરાશ કેટલા ટકા આર્થિક વિકાસ વૃદ્ધિદર હાંસલ કરવાનું લક્ષ્યાંક નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?

(A) 11% (B) 8.5%

(C) 8% (D) 10%

2 હરિયાળી ક્રાંતિ એટલે શું ? તેના નિર્ધારક પરિબળો જણાવો. 10

અથવા

2 ભારતમાં થયેલ હરિયાળી ક્રાંતિની પ્રગતિનો ખ્યાલ આપો. 10

3 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં જાહેર કરવામાં આવેલા આર્થિક સુધારાઓની વિગતે ચર્ચા કરો. 10

અથવા

3 આર્થિક સુધારા અન્વયે અમલમાં મૂકવામાં આવેલ ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણની ચર્ચા કરો. 10

4 ભારતમા નાના કદના સાહસોની મુખ્ય સમસ્યાઓ જણાવો. 10

અથવા

નાના કદના સાહસોની સમસ્યાઓને હલ કરવાના ઉપાયો જણાવો. 10

5 12મી યોજનાના મુખ્ય હેતુઓ જણાવી તેના લક્ષ્યાંકોની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

12મી યોજનાનું કદ અને મૂડીરોકાણની ફાળવણીની ચર્ચા કરો. 10

6 ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈપણ **એક**) 10

(1) ભારતમાં હરિયાળી ક્રાંતિને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.

(2) આર્થિક સુધારા એટલે શું ? તેના હેતુઓ જણાવો.

(3) નાના પાયા સાહસોનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

(1) Write answer of each question in main answer book.

(2) Figures on right side indicate marks of question.

1 M.C.Q. : **20**

(1) Which modification from given below is called general modification in agriculture ?

(A) make the selling system of agriculture production scientific

(B) decrease the weightage of population in agriculture

(C) combination of peace of land

(D) protection of the crop

(2) In 1960-61 how many districts the I. A. D. P. program was implemented ?

(A) 9 (B) 8

(C) 6 (D) 7

(3) When the package plan was started?

(A) 1950-51 (B) 1960-61

(C) 1970-71 (D) 1980-81

(4) In 2005-06 how many hectors pure land was irrigated area ?

(A) 551 lac (B) 659 lac

(C) 602 lac (D) 585 lac

(5) In 2006-07 how much fertilizers were used?

(A) 203.40 lac ton (B) 207.30 lac ton

(C) 216.52 lac ton (D) 333 lac ton

(6) Liberalization, privatization and globalization are...

(A) components of internal development

(B) components of external development

(C) components of fiscal policy

(D) components of economic reforms

(7) Disinvestment process is a part of...

(A) privatization (B) globalization

(C) liberalization (D) nationalization

(8) How many are ways for implementation of privatization in industrial sector?

(A) 5 (B) 3

(C) 2 (D) 4

(9) Rate of industrial growth after 1991 economic reforms during 20 years is...

(A) stable (B) incremented

(C) decremented (D) more decreased

(10) Which process is not included in economic reforms started in 1991?

(A) nationalization (B) liberalization

(C) privatization (D) globalization

(11) Which industries are most important to solve our basic problems ?

(A) large scale industries

(B) small and medium scale industries

(C) medium scale industries

(D) small scale industries

(12) Medium scale industries supplies what to large scale industries?

(A) technical equipment (B) machines

(C) processed raw material (D) trained labors

(13) The production of enterprise in raw materials of enterprise is called

(A) basic enterprise

(B) middle enterprise

(C) combined enterprise

(D) dependent enterprise

(14) The production in medium scale industries is mostly based on

(A) process of raw material

(B) gain of electricity

(C) gain of human labor

(D) skill of entrepreneur

(15) Which factor is responsible for unused production capacity in medium scale industries?

(A) shortage of capitals

(B) irregularity of electricity

(C) shortage of inputs

(D) all of above

(16) How is 12th plan according to targets ?

(A) ambitious

(B) realistic

(C) most ambitious

(D) idealistic

(17) In which basic problem is weighted 12th plan ?

(A) poverty

(B) regional unequality

(C) unemployment

(D) all of above

(18) Which from given below is the bright side of 12th plan ?

(A) more importance to basic problems

(B) formulation of 12th plan with reference to long term

(C) determination of joint general public in economic development

(D) all of above

(19) Which from given below is the main program of 12th plan ?

(A) poverty removal

(B) unemployment removal

(C) agriculture and rural development

(D) all of above

(20) How many percentage rate of economic development is determined in 12th plan ?

(A) 11

(B) 8.5

(C) 8

(D) 10

2 What is green revolution ? Give the determinant factors of it. **10**

OR

Give the details of progress of green revolution in India.

3 Discuss in detail various aspects of economic reforms declared in Industrial Policy of 1991. **10**

OR

Discuss the liberalization, privatization and globalization in economic reforms.

4 Show the main problems of small scale industry in India. **10**

OR

Give the remedies for problems of small scale industries.

5 Describe the main objectives and targets of 12th plan. **10**

OR

Discuss the size and distribution of investments of 12th plan.

6 Write short notes : (any one) **10**

(1) Show the factors affecting the green revolution in India.

(2) What is economic reforms ? Describe the aims of it.

(3) Give the meaning of small scale industry and explain its importance.